

Referaat

Milline on Baha'i usu sümboolika?

Koostaja: Kai Kiviste

Varstu 2006

Milline on Baha'i usu sümbolika?

Bahá'i pühakojad kui kogunemispaidad palvetamiseks ja mediteerimiseks on religioossed ehitised, mis on kõige lähedasemad kiriku, templi või mošee rollile. Pühamute arhitektuuris on kindel disain. Iga pühakoja aluseks on number üheksa ja see tähistab samuti pühamu külgede arvu. See on oluline number, sest Baha'i usu üheks sümboliks on üheksa tipuga täht.

Number üheksa teeb sümbolseks see, et Baha'i usu loojate Bahá'u'lláh'i („Jumala au hiilgus”) ja Bab'i („hiilgus, toredus, värav”) vanuste vahe oli 9 aastat. Baha'ide jaoks on seega number 9 täiuslikkuse sümbol. Teadlased on arvamusel, et 9 kasutamise ainus põhjus baha'i usus seisneb selles, et Abjade numeroloogias vastab 9 sõnale „Baha”. (Abjade keeles vastab iga täht/sümbol mingile teatud numbrile).

Baha

9 tipuga täht

Laialdaselt on bahaiusulistel kasutusel sõrmusekivi-sümbol. Sõrmusekivi eriline kujundus, sümbol tähistab inimese ja jumala vahelist sidet. Peale sõrmuste kasutatakse seda ka kaelaehetel, raamatukaantel ja maalidel. Igal detailil, mis kujundusse kuuluvad, on oma kindel tähendus. Kaks tähte ehk *haykal* tähendavad araabia keeles pühamuid. Kõige alumine joon sümboliseerib inimest, ülemine joon märgib jumalat ja keskmine joon on inimese ja jumala vaheline ühenduslülid.

„Kõige suurem jumala nimi” - see on Baha’i usus kõige austatuma sümboli nimetus. Tähtsaima ja olulisema märgina ei kasutata seda igapäevaselt. Seda sümbolit võib leida Baha’ide majades, pühamutes ning ka Baha’i tseremooniatel, nt matuste ajal kirstul.

يا بهاء الأبء The Greatest Name Of God

Baha’ide pühamute aiad on ainulaadsed, sest ei leidu ainsatki pühamut, mis poleks nendest ümbritsetud. Aiad on kujundatud oluliste esteetiliste põhimõtete - harmoonia, sümmeetria ja korrapära - kohaselt, väljendudes ‘Abdu’l-Bahá sõnades: “Südamele ja vaimule on omane nautida kõike seda, mis peegeldab sümmeetriat, harmooniat ja täiuslikkust.” Aegade keskmes asuv kuldse kupliga alati nähtaval olev pühamu, sirged laiad

teerajad ja korrastatud maastik soodustavad mõtisklemist. Maailma eri paigust pärineva lopsaka taimestiku ja niisutamise tõttu võrreldakse baha'ide aedu mõnikord Babüloni rippaedadega.

Kujundades aedu, et tõsta esile pühamu ilu, anda edasi osa selle rikkalikust ajaloost ja sümboliseerida selle põhilisi vaimseid tõesid, pööras arhitekt suurt tähelepanu maa-ala ökoloogiale. Terrassi iga aed koosneb kolmest osast. Keskmine osa on väljanägemiselt vorminõudeid järgiv: zoysia muruplatsid, aastased lillepeenrad, santolina ja duranta hekid, põõsad ja hoolikalt põetud puud. Küljetsoonis kasvavad põuakindlad, vähenõudlikud sukulendid, oleandrid, rosmariinid, lantana, oliivipuud, jacaranda, coral ja plumeria. Kolmandas osas lastakse kasvada metsal, mis moodustab metsiku loodusvööndi. Kuumakaitset pakkuvaid maapinnakatteid, nagu luuderohi, kadakas ja lippia, on kasutatud järsematel nõlvadel. Selline struktuur sümboliseeribki baha'í usu eesmärki: muuta kogu maailma inimeste südameid ning meie mitmekesisust tähistades luua ühtne ülemaailmne kogukond.

Terrassid suurendavad pühamute vaimset tähendust. "Pühamu paistab vääriskivina, millele terrassid on taustaks nii nagu kuldsõrmus hiilgavale teemandile." Kuid terrassid pole loodud lihtsalt ilu pärast. Nad on täis sümboleid. Näiteks Bab'i pühamu üheksateist terrassi sümboliseerivad Báb'i ja tema esimest 18 järgijat. Terrasside ja pühamu kaugemale paistev valgustus sümboliseerib Bab'i kannatusi. Vangistuse ajal oli Bab üksildases kindluses Iraani põhjaosas, kus talle keelduti andmast ainsatki küünalt, mida öösel süüdata. Isegi osa Bab'i pühamu terrasside taimestikust on baha'íde jaoks sügavalt sümbolne. Üheksandale terrassile, natuke pühamust allapoole, jäävad kaks apelsinipuud, mis kasvatati Iraani linnas Shirazis asuva Báb'i maja õuest võetud seemnetest, enne kui selle ehitise hävitasid islami revolutsioonivõimud.

Terrassid on kingitus inimkonnale, need on ehitatud ohverdustega ja armastuses Jumala vastu. Terrasside ilu ülendab meelt ja viitab kogu inimkonna ühtsele ja rahumeelsele tulevikule. Terrassid avavad juurdepääsu pühale paigale, seetõttu suhtutakse neisse sama suure aukartusega kui pühamusse endasse.

Kui Karmeli kivid saaks rääkida, jutustaksid nad lugusid imedest, võitudest ja kaotustest ning kirjeldaksid prohveteid ja paganaid, printse ja vaeseid ning sosistaksid vaikes aukartuses saatusest, mille Jumal on sellele majesteetlikule mäele määranud. Karmeli mägi, mida on ühtviisi pühaks

pidanud juudid, kristlased, moslemid ja bahá'íd, on asunud maailma ajaloo ristteedel nii kaua, kui inimkond mäletab. Paekivist väljauristatud koobastest on leitud kromanjoonlaste skelette. Egiptusesse minnes peatus neis mägedes Pythagoras; prohvet Elias rajas oma kodu kahte Karmeli koopasse; Jeesuse perekonda usutakse olevat siin peatunud Egiptusest tagasi tulles ja ristsõdijad tegid palverännaku selle püha mäe juurde 1150. a pKr. 16. sajandil peatus siin Druze, tulles tagasi Liibanonist, 1868. a ehitas Saksa Templiordu mäe jalamile tugevatest telliskividest asunduse ja 1891. a püstitas Bahá'u'lláh oma telgi mäe jalamile, muutes selle maailma bahá'ide jaoks pühaks paigaks.

Minu arvates muutub usk huvitavaks selles kasutatavate sümbolite kaudu. Baha'i usus on lisaks huvitavatele, erilistele sümbolitele, tähtis just rahva kokkuhoiupüüe, inimsõbralikkus. Arvan, et kaasaegsel inimesel ongi tarvis mõista inimese ja looduse vahelist harmooniat, ja harmooniat bahistid taotlevad.

Kasutatud kirjandus:

<http://www.bahai.ee/abaha.htm>

<http://wikipedia.org/>

<http://www.bahai.ee/bahai.htm>